

Tryggt och Säkert Särskilt boende

Boendets namn:

Ett verktyg för att göra de särskilda
boendena tryggare och säkrare.

Ansökan för certifiering av ”Tryggt och säkert särskilt boende för äldre”

Bakgrund

En trygg och säker kommun

Skador är ett stort folkhälsoproblem och vanligt förekommande bland äldre. Varje år dör ca 3000 personer till följd av olyckor. Två tredjedelar av dem är 65 år och äldre. De vanligaste orsakerna till skada för äldre är fall, kvävning och brand¹. Man räknar med att cirka 1300 personer som är 65 år eller äldre dör varje år på grund av fallskador.

Nästan tre gånger så många avlider till följd av fallolyckor som av olyckor i vägtrafiken. Ungefär 30 procent av personer som är äldre faller i sitt vanliga boende. Bland dem som bor i särskilt boende ramlar dubbelt så många².

En av de prioriterade uppgifterna för många kommuner idag är att arbeta för äldres ökade trygghet och säkerhet.

Som en del i det arbetet har ett underlag tagits fram med indikatorerna från WHO Collaborating Center on Community Safety Promotion; Safe Elderly³ som fundament tillsammans med olika referensgrupper och pilotprojekt, Indikatorerna anpassades efter särskilda boendes behov och förutsättningar och lade grunden till ”Ansökan för certifiering av Tryggt och säkert särskilt boende för äldre”.

För att bli certifierad krävs att man arbetar trygghetsskapande och skadeförebyggande enligt en strukturerad metod som underlättar trygg- och säkerhetsarbetet och leder till ständiga förbättringar. Det skadeförebyggande arbetet går dels ut på att undanröja risker i miljön, och dels ut på att förändra människors beteende som kan leda till skador⁴.

Grundläggande för ansökan för certifiering av ”Tryggt och säkert särskilt boende för äldre”

Syftet är att öka tryggheten och säkerheten för äldre genom att arbeta förebyggande, långsiktigt och systematiskt för att minska skador och att lära av inträffade skador (*olycksfall*) så att dessa kan undvikas i framtiden.

En förutsättning för att bli ett tryggt och säkert särskilt boende är att verksamheten även uppfyller samtliga krav som rör trygghet och säkerhet som myndigheterna ställer (till exempel HSL, SOL, LSO). Dokumentation kring detta inkluderas dock inte i ansökan.

Processen med att arbeta enligt Safe Elderly indikatorerna är till stor hjälp att vidmakthålla, och även höja verksamheten över de lagstadgade kraven (se bild 1).

¹ http://www.phs.ki.se/csp/pdf/Elderly/kunskapscentrum_aldre_karlstad_sv09.pdf

² www.vardalsinstituttet.net

³ http://www.phs.ki.se/csp/pdf/Indicators2005/Indicators_Safe_ElderlyMirjanaMilankov2005.pdf

⁴ Haddons åtgärdsstrategier. Se bilaga 1

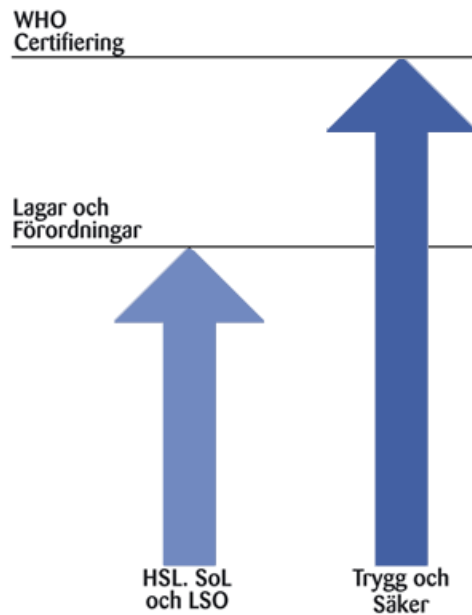

Bild 1

Att bli ett tryggt och säkert särskilt boende är en process som innebär att ledningen för verksamheten:

- skapar miljöer och arbetssätt som ökar tryggheten och minskar sannolikheten för skador såväl äldre som medarbetare.
- skapar förutsättningar och stöd till boende att välja ett mindre riskfyllt beteende och hälsofrämjande livsstil. Detta innebär bland annat att de boende och deras anhöriga görs medvetna om sitt eget ansvar.
- skapar förutsättningar för verksamheten genom att ge specifikt stöd åt de mest utsatta individerna/grupperna och till dem som inte själva kan vidta trygghetsskapande och skadeförebyggande åtgärder.

Här finns tillfälle att arbeta enligt den så kallade ”säkerhetsspiralen” som är en beprövad modell för att bedriva systematiskt säkerhetsarbete på olika nivåer (se bild 2)⁵.

⁵ Deming W.E (1986) Out of the Crisis. Massachusetts Institute of Technology. Cambridge, Massachusetts, USA och Socialstyrelsen (2007) “Systematiskt arbete för äldres säkerhet”, IMS, Stockholm.

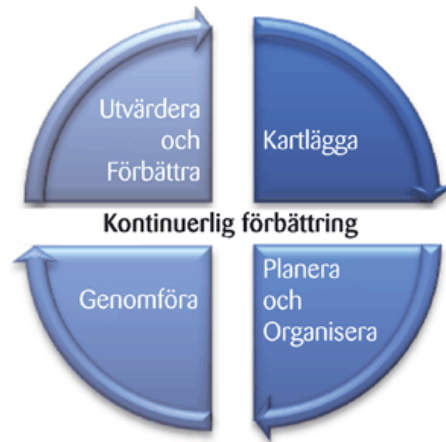

Bild 2. Systematiskt säkerhetsarbete

När termen trygg- och säkerhetsarbetet används i ansökan avses såväl främjande, alltså sådant som ökar tryggheten och säkerheten, som förebyggande verksamhet.

Innehållsförteckning

Ansökans utformning	6
Sammanfattning.....	8
Ansökan om utmärkelsen ”Trygg och säker Äldreomsorg”	9
Kontaktuppgifter	9
Verksamheten.....	10
1. Organisation för trygg- och säkerhetsarbetet	11
2. Policy, mål och förankring av trygg- och säkerhetsarbetet.....	13
3. Främjande och förebyggande arbete avseende genus och åldersgrupper (65-79 år och 80 + år) i olika miljöer och situationer.....	16
Förebyggande verksamhet	16
Främjande verksamhet	18
Brandskydd.....	19
Extrema händelser/nödsituationer	23
Utbildning	25
4. Grupper med särskilda behov.....	29
Särskilt om fallskador.....	32
5. Dokumentation	37
6. Uppföljning, utvärdering och vidmakthållande	39
7. Deltagande i nationella och internationella nätverk och andra former av erfarenhetsutbyte	41
Sammanfattning av styrkor och förbättringsområden	43
Bilaga 1. Haddons åtgärds strategier	45
Bilaga 2. Ytterligare information och inspiration	46
Att arbeta systematiskt med trygghets- och säkerhetsfrågor	46
www.eunese.org	46
Om grupper med särskilda behov.....	47
Om fallskador.....	47

Ansökans utformning

Ansökan är utformad efter de sju så kallade *Safe Elderly* indikatorerna. Dessa indikatorer beskriver områden i verksamheten vars innehåll höjer kvaliteten och säkrar ett hållbart och systematiskt arbetssätt för ökad trygghet och säkerhet för den äldre.

För varje indikator görs en utvärdering där förbättringsarbetet "betygsätts". Man ser vilka styrkor man har som behöver bibehållas, och vilka områden som är i behov av förbättringsarbete. Det utgår från perspektivet hur man arbetar, inte vad man gjort.

Den grafiska utformningen gör också att den även lätt kan användas i erfarenhetsutbyte med andra certifierade särskilda boende.

Att ansöka om att bli certifierad bör ses som en lärande process som bedrivs parallellt med att trygg- och säkerhetsarbetet implementeras i den dagliga verksamheten. Två Trygga och Säkra särskilda boenden som har gjort sin utvärdering kan dela erfarenheter med varandra och diskutera hur man ska få till förbättringar på de områden man blivit uppmärksammas på i utvärderingen.

Att göra en ansökan

1. Gör en ansökan med beskrivningar av verksamheten, handlingsplaner och rutiner genom att fylla i sidorna 9–44 i detta dokument (rutorna anpassar sig efter texten). Det är viktigt att klargöra hur verksamheten bedriver det systematiska arbetet och vem som ansvarar för vad.
2. I ansökan finns sju områden, eller s.k. indikatorer. I slutet av varje indikator ska ni göra en "Egen utvärdering" genom att först på en femgradig skala ange var ni hamnar från "Mycket bra" till "Ej påbörjat" och sedan med ord beskriva styrkor och förbättringsområden för den indikatorn.
3. Efter den sjunde indikatorn under rubriken "Sammanfattning av styrkor och förbättringsområden" på sidorna 43–44, ska ni göra en helhetsbedömning av arbetet och analysera styrkorna. Motivera ert val av styrkor och beskriv hur det goda arbetet bibehålls. Beskriv också vilka förbättringsområden som identifierats och som ni måste arbeta vidare med för att verksamheten ska bli ännu tryggare och säkrare. Behåll en kopia på detta avsnitt för att ha till den årliga rapporten/ återansökan.
4. Genomför en Trygg- och Säkerhetsrund (se Trygg- och Säkerhetsrund). Fyll därefter i de "Nej" som ni har identifierat i "Sammanfattning av risker/förbättringsområden för Trygg- och Säkerhetsronden" som finns på sidan 20.
5. Skicka därefter ansökan, komplett med dokumentationen från Trygg- och säkerhetsronden och andra eventuella bilagor till:

*Leif Svanström
WHO Collaborating Centre on Community Safety Promotion.
Karolinska Institutet, Department of Public Health Sciences,
Division of Social Medicine
171 76 Stockholm*

Eller via e-post till leif.svanstrom@ki.se

En certifiering är giltig i fem år. För att få behålla certifieringen krävs dock att man vartannat år skickar in en rapport som visar på de förbättringar man gjort, samt vilka nya utvecklings/förbättringsområden som identifierats.

Var femte år krävs en ny komplett ansökan för att bli återcertifierad.

Sammanfattning

I en säker och trygg miljö...

- ... arbetar man systematiskt med trygghetsskapande och skadeförebyggande åtgärder och det är en del i det dagliga arbetet
- ... är handlingsplaner och rutiner utarbetade och förankrade så att risksituationer och riskmiljöer undanröjs
- ... görs Trygg- och Säkerhetsronder minst en gång per halvår
- ... identifieras grupper med särskilda behov och man vidtar relevanta åtgärder
- identifieras riskmiljöer, risksituationer och riskbeteenden
- rapporteras alla tillbud och skador
- arbetar alla för en ständig förbättring av trygghets- och säkerhetsarbetet.

Ansökan om utmärkelsen ”Trygg och säker Äldreomsorg”

Kontaktuppgifter

Verksamhet	Adress	Antal avdelningar

Ansvarig chef	E-post	Telefonnummer

Kontaktperson	E-post	Telefonnummer

Verksamheten

Beskriv hur verksamheten ser ut, samt ange antalet boende och antalet anställda.
Använd max 300 ord.

1. Organisation för trygg- och säkerhetsarbetet

Att tänka på

Börja med att utforma en organisation för trygg- och säkerhetsarbetet. Informera alla berörda om planerna på att certifiera verksamheten som trygg och säker i ett tidigt skede. Bygg upp goda relationer och team samt skapa nätverk, bl.a. med målgruppen (de boende och deras anhöriga) och med förankring i den lokala politiska organisationen. Ta gärna hjälp utifrån men se till att ta vara på kunskaper inom den egna verksamheten så att gruppen utvecklas internt. Skapa de ekonomiska och administrativa förutsättningar som processen kräver. Arbetet kräver ett engagemang från många parter och för att bli framgångsrikt krävs att samtliga berörda delar med sig av kunskaper och erfarenheter.

Beskriv organisationen kring trygg- och säkerhetsarbetet.	
Vilka är med?	
Finns följande <i>Ansvarsområden</i> ?	
Ledning	☐ Ja ☐ Nej
Inköp	☐ Ja ☐ Nej
Representant för de boende	☐ Ja ☐ Nej
Representant för anhöriga	☐ Ja ☐ Nej
Finns följande <i>Kompetensområden</i> ?	
Medicinskt ansvarig	☐ Ja ☐ Nej
Rehabilitering	☐ Ja ☐ Nej
Brandskydd	☐ Ja ☐ Nej
Teknisk kunnsighet avseende fastigheter och lokaler	☐ Ja ☐ Nej
Inköp	☐ Ja ☐ Nej
Hur är ansvaret fördelat?	

Hur har ni säkerställt att uppgifter, ansvar och befogenheter är tydligt kommunicerade, relevanta och möjliga att genomföra?

Egen utvärdering

Motivera det val ni gjort ovan.

Om ni bedömer att området är en **Styrka**, beskriv hur ni arbetar för att upprätthålla den goda nivån.
Om ni bedömer att det är ett **Förbättringsområde**, beskriv hur förbättringsarbetet ska gå till.

2. Policy, mål och förankring av trygg- och säkerhetsarbetet

Att tänka på

Mål handlar om ambitionsnivåer och ska vara tydliga och konkreta. Man kan formulera ett eller flera mål. Målen bör vara kortfattade och övergripande beskriva vad som ska åstadkommas. Målet eller målen kan sedan delas in i ett antal delmål och specificeras ytterligare.

En policy kan sägas vara riktlinjer för att styra beslut och uppnå önskade mål men kan även syfta på processen att fatta viktiga beslut i en organisation. Policies kan ses som politiska, organisatoriska, ekonomiska och administrativa mekanismer som skapats för att nå ett eller flera mål.

En viktig uppgift är att se till att målen är väl förankrade i hela verksamheten. Förankringen syftar till att säkerställa att trygg- och säkerhetsarbetet har stöd bland alla berörda; medarbetare, boende, anhöriga, ledningen och politiker. Ett bra förankringsarbete är helt beroende av dialog och deltagande. Av den anledningen bör målarbetets planering och dokumentering ses som en prioriterad del i processen.

Erfarenheter visar att det finns stora vinster med att börja förankringsarbetet i ett tidigt skede så att alla inblandade snabbt blir delaktiga i processen.

Generella policies för trygg- och säkerhetsarbetet finns inledningsvis i detta dokument. Formulera här mer specifika policies och mål utifrån hur ni arbetar med genus, ålder (se indikator 3), grupper med särskilda behov (se indikator 4) samt olika sorters olyckor (se indikator 5).

Vad är verksamhetens policy/policies för trygg- och säkerhetsarbetet?	
---	--

Vilket är målet/målen för trygg- och säkerhetsarbetet?	
Vilka är delmålen?	
Beskriv tillvägagångssättet (dialog och deltagande) kring framtagandet av målen för trygg- och säkerhetsarbetet.	
Hur är de boende involverade i trygg- och säkerhetsarbetet?	

Hur är anhöriga involverade i trygg- och säkerhetsarbetet?	
Hur är medarbetarna involverade i trygghets- och säkerhetsarbetet?	

Beskriv hur målen och policier kommuniceras så att de blir realistiska och möjliga att genomföra.

Egen utvärdering

Mycket bra ☐	Godkänt ☐	På god väg ☐	Påbörjat ☐	Ej påbörjat ☐
Styrka		Förbättringsområde		

Motivera det val ni gjort ovan.

Om ni bedömer att området är en **Styrka**, beskriv hur ni arbetar för att upprätthålla den goda nivån.
Om ni bedömer att det är ett **Förbättringsområde**, beskriv hur förbättringsarbetet ska gå till.

3. Främjande och förebyggande arbete avseende genus och åldersgrupper (65-79 år och 80 + år) i olika miljöer och situationer

Att tänka på

Ett främjande synsätt utgår från kunskap om vad som gör människor trygga, säkra och friska. Fokus ligger på att identifiera faktorer som gagnar/skapar trygghet och säkerhet.

Det är viktigt att arbeta med både ett främjande och förebyggande angreppssätt i trygghets- och säkerhetsarbetet. De två begreppen ger en systematik till det synsätt som behövs och underlättar därmed utvecklingen av arbetet.

Ett förebyggande synsätt utgår från kunskap om vad som skapar bl.a. otrygghet, skador och sjukdom. Fokus ligger på att identifiera risker, risksituationer och riskgrupper, skillnader mellan män och kvinnor och i olika åldersgrupper, både vad gäller miljö och beteende.

Ett förebyggande och främjande arbetssätt bör finnas både i de dagliga rutinerna och i det långsiktiga arbetet genom systematiska genomgångar av verksamheten. Genomgångarna börjar alltid med en identifiering av vad som leder till att trygghet och säkerhet främjas och vad som leder till risksituationer, riskbeteenden, riskmiljöer t ex Trygg och Säkerhetsronden.

Förebyggande verksamhet

Beskriv hur ni dagligen arbetar med att identifiera, dokumentera och åtgärda risker för olycksfallsskador, våld och självtillfogade skador avseende genus och ålder...	
i den psykosociala miljön: Män 65-79, 80+ Kvinnor 65-79. 80+	
... i den fysiska miljön: Män 65-79, 80+ Kvinnor 65-79. 80+	

Beskriv hur ni arbetar med Trygg- och Säkerhetsronder.	
<p>Beskriv hur ofta ronder görs och vilka som medverkar, hur den dokumenteras och hur information om resultatet sprids.</p> <p><i>Bifoga redovisning av den Trygg- och Säkerhetsrond som gjorts i samband med ansökan.</i></p>	
<p>Beskriv hur ni arbetar med resultatet av Trygg- och Säkerhetsronden.</p> <p>Vem ansvarar för genomförande av åtgärder, uppföljning och dokumentation?</p>	

Främjande verksamhet

Beskriv hur ni arbetar med främjande insatser för att öka tryggheten och säkerheten i verksamheten ur ett genus och åldersperspektiv.	
... i den psykosociala miljön Män 65-79, 80+ Kvinnor 65-79, 80+	
... i den fysiska miljön Män 65-79, 80+ Kvinnor 65-79, 80+	

Egen utvärdering															
<table border="0"><tr><td>Mycket bra</td><td>Godkänt</td><td>På god väg</td><td>Påbörjat</td><td>Ej påbörjat</td></tr><tr><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td colspan="2">Styrka</td><td colspan="3">Förbättringsområde</td></tr></table>	Mycket bra	Godkänt	På god väg	Påbörjat	Ej påbörjat	☐	☐	☐	☐	☐	Styrka		Förbättringsområde		
Mycket bra	Godkänt	På god väg	Påbörjat	Ej påbörjat											
☐	☐	☐	☐	☐											
Styrka		Förbättringsområde													
Motivera det val ni gjort ovan. Om ni bedömer att området är en Styrka , beskriv hur ni arbetar för att upprätthålla den goda nivån. Om ni bedömer att det är ett Förbättringsområde , beskriv hur förbättringsarbetet ska gå till.															

Brandskydd

Att tänka på

I bygglagstiftningen finns krav på brandskydd som brandceller, utrymningsvägar mm. I Lagen om skydd mot olyckor (LSO) finns regler hur om ansvaret för brandskydd ska vara fördelat. Ansvaret ligger dels hos dem som äger byggnader och anläggningar men också hos den som bedriver verksamhet i dessa. LSO ställer bland annat krav på att systematiskt brandskyddsarbete. Samma lag reglerar också hur räddningstjänsten ska organiseras och agera vid olika händelser.

Eftersom tiden är mycket kort från det att en brand startar tills den blir livsfarlig, kan det mest akuta inte lösas av räddningstjänsten. Därför måste alla ha viss beredskap för att hantera sådana situationer. Då ingår också att kunna identifiera brandrisker och minska dem samt att brandövning bör genomföras minst 1 gång per år.

Beskriv organisationen kring brandskyddsarbetet.	
Vilka är ansvariga och i vilka områden?	
Finns en huvudansvarig?	

Beskriv hur ni identifierar, dokumenterar och åtgärdar brandrisker.

Beskriv den dagliga tillsynen av brandskyddet.

Beskriv hur ni arbetar förebyggande.

Beskriv hur ni arbetar förebyggande, dygnet runt, med inriktning mot grupper med särskilda behov/riskbeteenden, t ex rökning och användning av levande ljus.

Beskriv rutiner för brandskyddsinformation – hur säkerställs det att nyanställda och vikarier får information för att alla anställda får brandskyddsinformation inklusive nyanställda och vikarier.

Genomförs praktisk brandövning minst en gång per år?	☐ Ja ☐ Nej
Beskriv hur ni genomför/övar utrymning.	
Beskriv hur ni går tillväga.	
Hur involveras de boende?	

Beskriv hur brandövningen dokumenteras, följs upp och förbättras .

Egen utvärdering

Mycket bra	Godkänt	På god väg	Påbörjat	Ej påbörjat
☐	☐	☐	☐	☐
Styrka		Förbättringsområde		

Motivera det val ni gjort ovan.

Om ni bedömer att området är en **Styrka**, beskriv hur ni arbetar för att upprätthålla den goda nivån.
Om ni bedömer att det är ett **Förbättringsområde**, beskriv hur förbättringsarbetet ska gå till.

Extrema händelser/nödsituationer

Att tänka på

Det är viktigt att försöka förutse extrema händelser/nödsituationer samt att undanröja riskerna för att dessa ska inträffa. Det är också viktigt att ha beredskap för extrema händelser så att man då snabbt kan agera utifrån satta handlingsplaner.

Med extrem händelse menas här oväntade allvarliga händelser som inträffar och som berör en stor del av verksamheten. Det kan exempelvis vara strömavbrott, att uppvärmningen slutar att fungera mitt i vintern, att en stor del av medarbetarna blir sjuka eller att legionellabakterier sprider sig i vattenledningarna.

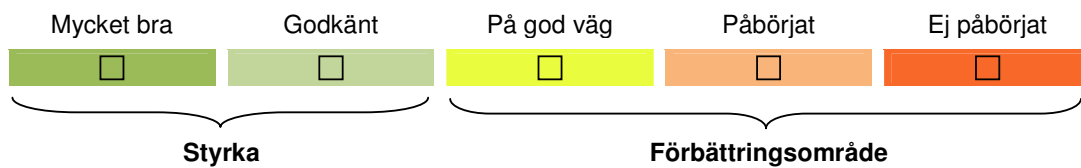
Man bör uppdatera sina handlingsplaner regelbundet och då se tillbaka på tidigare händelser och dra erfarenheter därifrån.

Beskriv handlingsplaner som finns för extrema händelser/nödsituationer.	
Vilka är de?	
Beskriv hur ni går tillväga.	
Finns tydlig ansvarsfördelning?	

Beskriv rutinerna för att säkerställa att samtliga anställda är informerade om handlingsplanen (inklusive nyanställda och vikarier).

Hur ofta uppdaterar ni handlingsplanen och hur går ni tillväga?

Egen utvärdering

Motivera det val ni gjort ovan.

Om ni bedömer att området är en **Styrka**, beskriv hur ni arbetar för att upprätthålla den goda nivån.
Om ni bedömer att det är ett **Förbättringsområde**, beskriv hur förbättringsarbetet ska gå till.

Utbildning

Att tänka på

Utbildning av medarbetare bör utgå från de behov som finns på respektive verksamhet. Om det t ex på en demensavdelning kommer nya boende som är oroliga eller utåtagerande och som därmed utgör en potentiell risksituation, kan detta mötas med utbildning av i t ex bemötande av dementa eller taktil stimulering.

Det är också viktigt att säkerställa att de medarbetare som har specifika ansvarsområden (t.ex. Trygg- och Säkerhetsrondansvarig, brandskyddsansvarig) har relevant och tillräcklig kunskap inom området.

På vilket sätt arbetar ni med kompetensutveckling/utbildning för att förebygga otrygghet och skador...	
<p>... med trygga och säkra miljöer?</p> <p>Till exempel: brandskyddsutbildningar, att identifiera risker och utbildningar som främjar en trygg- och säker miljö.</p>	
<p>... med arbetsmetoder för ökad trygghet och säkerhet?</p> <p>Till exempel: förflyttningsutbildning, vardagsrehabiliterande förhållningssätt, hot och våld, etc.</p>	

... kost och fysisk aktivitet för äldre	
... etik och moral	
... bemötande	
... första hjälpen	

... hjärt-lung-räddning	
-------------------------	--

På vilket sätt arbetar ni med kompetensutveckling/utbildning för att främja tryggheten och säkerheten när det gäller...

... kost och fysisk aktivitet för äldre	
... etik och bemötande	
... första hjälpen	

... hjärt-lung-räddning	
-------------------------	--

Beskriv hur ofta och i vilken omfattning medarbetare och vikarier utbildas. Har varje medarbetare en individuell utbildningsplan, finns det kurser som alla inom verksamheten ska gå etc. Beskriv också hur utbildningsinsatser dokumenteras.

Egen utvärdering

Mycket bra	Godkänt	På god väg	Påbörjat	Ej påbörjat
☐	☐	☐	☐	☐

Motivera det val ni gjort ovan.

Om ni bedömer att området är en **Styrka**, beskriv hur ni arbetar för att upprätthålla den goda nivån.
 Om ni bedömer att det är ett **Förbättringsområde**, beskriv hur förbättringsarbetet ska gå till.

4. Grupper med särskilda behov

Att tänka på

Med grupper med särskilda behov menas grupper som löper ökad risk att drabbas av olycksfallsskador, våld och självtillfogade skador. Exempel på grupper med särskilda behov kan vara fallbenägna, rökare, missbrukare samt personer med ökad risk för trycksår, undernärda personer och personer med självskadande beteende.

Beskriv hur ni går till väga för att kartlägga vilka individer som har särskilda behov och förteckna de olika behoven som finns i er verksamhet. Vilka instrument eller metoder används?

--

Beskriv organisationen kring det främjande och förebyggande arbetet för de olika grupperna med särskilda behov.

Hur ser organisationen ut?

--	--

Hur är ansvaret fördelat?

--	--

<p>Hur ser strukturen för samarbetet i det dagliga arbetet ut?</p>	
--	--

<p>Beskriv arbetet för att förbättra tryggheten och säkerheten för grupperna med särskilda behov.</p>

<p>Beskriv även hur ni arbetar med...</p>

<p>... planering av åtgärder för var och en av grupperna med särskilda behov: Vilka instrument och metoder används?</p>	
---	--

... vem som ansvarar för genomförande av åtgärderna:	
--	--

Beskriv hur ni dokumenterar trygg- och säkerhetsarbetet för grupperna med särskilda behov.

Egen utvärdering															
<table border="0"><tr><td data-bbox="272 1245 475 1283">Mycket bra</td><td data-bbox="540 1245 643 1283">Godkänt</td><td data-bbox="743 1245 873 1283">På god väg</td><td data-bbox="979 1245 1081 1283">Påbörjat</td><td data-bbox="1182 1245 1312 1283">Ej påbörjat</td></tr><tr><td data-bbox="272 1283 475 1325">☐</td><td data-bbox="540 1283 643 1325">☐</td><td data-bbox="743 1283 873 1325">☐</td><td data-bbox="979 1283 1081 1325">☐</td><td data-bbox="1182 1283 1312 1325">☐</td></tr><tr><td colspan="2" data-bbox="272 1325 691 1367">Styrka</td><td colspan="3" data-bbox="708 1325 1341 1367">Förbättringsområde</td></tr></table>	Mycket bra	Godkänt	På god väg	Påbörjat	Ej påbörjat	☐	☐	☐	☐	☐	Styrka		Förbättringsområde		
Mycket bra	Godkänt	På god väg	Påbörjat	Ej påbörjat											
☐	☐	☐	☐	☐											
Styrka		Förbättringsområde													
Motivera det val ni gjort ovan. Om ni bedömer att området är en Styrka , beskriv hur ni arbetar för att upprätthålla den goda nivån. Om ni bedömer att det är ett Förbättringsområde , beskriv hur förbättringsarbetet ska gå till.															

Särskilt om fallskador

Att tänka på

Det finns i huvudsak två parallella sätt att arbeta fallskadeförebyggande. Det ena går ut på att skapa en miljö med så lite fall och skaderisk som möjligt (se Trygg- och Säkerhetsronden). Genom att skapa en säker miljö når man alla boende, dvs. man uppnår en bred effekt.

Det andra sättet att arbeta på handlar om att inrikta sig på individer med hög risk att drabbas av fallskador, och att anpassa åtgärder utifrån varje persons behov. Det är viktigt att också beakta individens egna behov och problem.

De två sätten att arbeta på kompletterar varandra och kan med fördel användas samtidigt. I det fallförebyggande arbetet ingår även ett främjande angreppssätt som går ut på att stärka det som gör att människor förblir hälsosamma och friska. Att bland annat främja fysisk aktivitet, bra kost och att äldre får träna sin balans leder till minskat antal fallskador.

Vanliga orsaker till att drabbas av en höftfraktur är benskörhet och tidigare fall. Ca 70-80% av de som skadar sig av fall är kvinnor. Ensamstående och personer med diagnosen stroke och demens löper också större risk.

Beskriv organisationen kring det förebyggande fallskadearbetet. Hur ser organisationen ut?	
Vilka är med?	
Finns följande ansvarsområden? Ledning Inköp	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej

<p>Finns följande kompetenser?</p> <p>Medicinskt ansvarig Rehabilitering Tekniskt kunnig avseende fastigheter och lokaler</p>	<p>☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej</p>
<p>Hur är ansvaret fördelat?</p>	
<p>Hur ser strukturen för samarbetet i det dagliga arbetet ut?</p>	

<p>Beskriv det fallskadeförebyggande arbetet vad gäller...</p>	
<p>... hjälpmedel/larm</p>	
<p>... personliga tillhörigheter (skor, kläder, möblering i rummet, golv etc.)</p>	

... allmäntillstånd. (Förvirring, nattsömn, rökning, etc.)	
... läkemedelsgenomgång. (Bland annat läkemedel innehållande benzodiazepiner ökar fallrisk).	
... annat fallskadeförebyggande arbete som finns inom verksamheten och kan lyftas fram.	

Görs utredning för ställningstagande av skyddsåtgärder?	
Görs analys av vad den boende mår bra av?	☐ Ja ☐ Nej
Har personen fått möjlighet att röra sig?	☐ Ja ☐ Nej
Görs sittanalys och vilobeskrivning?	☐ Ja ☐ Nej
Görs smärtanalys?	☐ Ja ☐ Nej
Orörlighetssmärta?	☐ Ja ☐ Nej
Görs analys över oro-ångest?	☐ Ja ☐ Nej

Beskriv arbetet för att främja trygghet och säkerhet för fallbenägna.	
Finns främjande aktiviteter dagligen?	☐ Ja ☐ Nej
Förskrivs FaR (Fysisk aktivitet på Recept)?	☐ Ja ☐ Nej
Följs livsmedelsverkets riktlinjer för kost?	☐ Ja ☐ Nej
Hur tillgodoses individuella behov angående kosten?	

Beskriv hur ni dokumenterar det förebyggande fallskadearbetet.

Egen utvärdering

Motivera det val ni gjort ovan.

Om ni bedömer att området är en **Styrka**, beskriv hur ni arbetar för att upprätthålla den goda nivån.
Om ni bedömer att det är ett **Förbättringsområde**, beskriv hur förbättringsarbetet ska gå till.

5. Dokumentation

Att tänka på

För att lyckas med ett systematiskt arbete som syftar till att förbättra trygghet och säkerhet är det viktigt att statistik förs och att det finns rutiner för uppföljning av tillbud, olycksfall, självtillfogade skador och våld.

Använd gärna ett datoriserat system för tillbuds- och skaderapportering, detta underlättar framtagning av statistik och bakgrundsuppgifter.

Beskriv hur ni dokumenterar tillbud och skador.	
Fallskador och tillbud. Bifoga statistik från de senaste 6 månaderna.	
Skador och tillbud som drabbar grupper med särskilda behov. Redogör vilka de olika grupperna är och bifoga statistik över skador och tillbud som berör dessa från de senaste sex månaderna.	
Andra olycksfallsskador och tillbud. Bifoga statistik från de senaste 6 månaderna.	
Skador till följd av våld och tillbud. Bifoga statistik från de senaste 6 månaderna.	
Självtillfogade skador och tillbud (suicid). Bifoga statistik från de senaste 6 månaderna.	

Egen utvärdering				
Mycket bra	Godkänt	På god väg	Påbörjat	Ej påbörjat
☐	☐	☐	☐	☐
Styrka		Förbättringsområde		
Motivera det val ni gjort ovan.				
Om ni bedömer att området är en Styrka , beskriv hur ni arbetar för att upprätthålla den goda nivån.				
Om ni bedömer att det är ett Förbättringsområde , beskriv hur förbättringsarbetet ska gå till.				

6. Uppföljning, utvärdering och vidmakthållande

Att tänka på

För att få reda på om de åtgärder som gjorts lett till förväntat resultat krävs både uppföljning och utvärdering.

Genom systematisk uppföljning av åtgärder (olika ofta beroende på behov och problem) får man en överblick över verksamheten och kan kontrollera vad som gjorts. En grundläggande förutsättning är dock att man dokumenterat trygg- och säkerhetsarbetet ordentligt under processens gång.

Utvärdering innebär att man bedömer resultatet. Vad har de åtgärder man vidtagit fått för effekt? God, mindre god eller kanske rentav skadlig? Kanske gav den ingen påvisbar effekt alls?

För att kunna följa upp och utvärdera krävs att man samlar ihop all dokumentation man har, statistik, observationer och resultat. Med utgångspunkt från materialet kan man identifiera förbättringsområden, använda ”Egen utvärdering” och starta om igen med trygg- och säkerhetsarbetet – det är som tidigare påpekats en ständigt pågående process.

Beskriv hur ni följer upp inträffade skador och tillbud.	
Beskriv hur ni sprider resultaten från uppföljningen av inträffade skador och tillbud.	
Beskriv hur ni följer upp målen angående trygg- och säkerhetsarbetet?	

7. Deltagande i nationella och internationella nätverk och andra former av erfarenhetsutbyte

Att tänka på

Att utveckla trygghet och säkerhet i en verksamhet är ett långsiktigt och krävande arbete. Ingen har tillräckliga resurser att ensam bedriva ett sådant utvecklingsarbete. Det är därför viktigt att främja samarbeten och erfarenhetsutbyten mellan de som är engagerade. Genom att olika aktörer får ta del av andras erfarenheter och tillsammans kan identifiera viktiga utvecklingsområden kan man på sikt också få till en ansvarsuppdelning när det gäller olika delar av utvecklingsarbetet.

För att ett utvecklingsarbete ska bli framgångsrikt krävs det att man utformar gemensamma nyckeltal och kommer överens om hur de ska följas upp och rapporteras. Det är också viktigt att samarbete etableras med forskning inom området.

Förändringsarbete är en ständigt pågående process. Uppmärksamma det som redan finns och görs – och som fungerar väl – och utveckla det vidare!

Beskriv hur verksamheten arbetar med spridning och erfarenhetsutbyte.	
Vilka är era samarbetspartners?	
Beskriv hur ni följer kunskapsutvecklingen nationellt och internationellt vad gäller trygg- och säkerhetsarbetet	
Hur är kontakterna med forskningsorgan inom området?	

Egen utvärdering

Mycket bra	Godkänt	På god väg	Påbörjat	Ej påbörjat
☐	☐	☐	☐	☐
Styrka		Förbättringsområde		

Motivera det val ni gjort ovan.

Om ni bedömer att området är en **Styrka**, beskriv hur ni arbetar för att upprätthålla den goda nivån.

Om ni bedömer att det är ett **Förbättringsområde**, beskriv hur förbättringsarbetet ska gå till.

Områden/ Indikator	Styrkor		Förbättringsområden		
	Mycket bra	Godkänt	På god väg	Påbörjat	Ej påbörjat
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					

Det här är våra styrkor
Det här kan vi förbättra

Bilaga 1. Haddons åtgärds strategier

1. *Eliminera risken*
2. *Separera risken*
3. *Isolera risken*
4. *Modifiera risken*
5. *Utrusta för att klara risken*
6. *Träna och instruera*
7. *Varna för risken*
8. *Övervaka*
9. *Rädda om olycka inträffat*
10. *Lindra och återställ skadan*

Bilaga 2. Ytterligare information och inspiration

Oberoende av var en verksamhet befinner sig i processen med att arbeta med trygghet och säkerhet kan man, för att komma igång, behöva stöd eller inspiration av något slag.

För personer som innehar en central roll för sin verksamhets arbete finns till exempel en tvådagars kurs för att utbilda handledare i trygg- och säkerhets arbete som tillhandahålls av räddningsskolan i Skövde.

Det finns också kortare interaktiva utbildningar/program att ladda ner från:

www.informationsbolaget.se

Nedan följer några förslag på litteratur och länkar som kan användas av dig som vill fördjupa dig och läsa mer om hur man kan arbeta systematiskt med trygghets- och säkerhetsfrågor.

Att arbeta systematiskt med trygghets- och säkerhetsfrågor

Alexandersson. K Vilja Kunna Förstå. Om implementering av systematisk dokumentation för verksamhetsutveckling i socialtjänsten. Örebro studies in social work 7, Örebro Universitet. 2006.

Deming W.E (1986) Out of the Crisis. Massachusetts Institute of Technology. Cambridge, Massachusetts, USA

Haddon, W. Jr The basic strategies for reducing damage from hazards of all kinds, Hazard prevention 1980 16:8-12

(http://www.srv.se/templates/AldreSakerhet_Search_16894.aspx)

Jan Schyllander, Tommy Rosenberg; Skador bland äldre personer i Sverige, NCO 2008:9, Kunskapscentrum för äldres säkerhet

OECD Reviews of Risk Managements Policies – Sweden – The safety of older people. 2007. (www.ingentaconnect.com/content/oece)

Räddningsverket, 2007. Har skyddet ökat? – Uppföljning och utvärdering på lokal nivå. (www.srv.se)

Systematiskt arbete för äldres säkerhet, Räddningsverket, ims, 2007

Torstensson Levander, Marie. Trygghet, säkerhet, oro eller risk. Begreppsdefinitioner och mått., SKL, 2007

www.eunese.org

<http://www.phs.ki.se/csp/>

www.siq.se/SIQmodellen.htm

http://www.socialvetenskap.se/bibliotek_sv.pml?category_id=444

http://www.phs.ki.se/csp/pdf/Elderly/kunskapscentrum_aldre_karlstad_sv09.pdf

Om grupper med särskilda behov

Aström S et al. Staff's experience of and management of violent incidents in elderly care. *Scand J Caring Sci.* 2004 Dec;18(4):410-6.

Aström S et al. Incidence of violence towards staff caring for the elderly. *Scand J Caring Sci.* 2002 Mar;16(1):66-72.

Badger F, Mullan B. Aggressive and violent incidents: perceptions of training and support among staff caring for older people and people with head injury. *J CLini Nurs.* 2004 May;13(4):526-33.

Fratiglioni, L. Paillard-Borg, S. Winblad B. An active and socially integrated lifestyle in late life might protect against dementia. *Lancet Neurol.* 2004. Jun;3 (6): 343-53

Laurin, D. et al. Physical activity and risk of cognitive impairment and dementia in elderly persons. *Arch Neurol* 2001; 58: 498-504.

Kommunalarbetaren 20080409. De masserar- patienterna behöver mindre medicin.

www.fyss.se

Om fallskador

Cameron, ID. & Kurrle, S. Preventing falls in elderly people living in hospitals and care homes. *BMJ.*2007. Jan 13;334 (7584):53-4

Campbell, AJ. & Robertson, MC. Implementation of multifactorial interventions for fall and fracture prevention. *Age Ageing* 2006; Sep;35 Suppl 2:ii60-ii4.

Fonad E. Older people's safety and security in community care for the elderly: Focusing on fall risk and fall. Karolinska institutet, Department of Neurobiology, Care Sciences and Society 2008.

Ganz, DA et al. Will my patient fall? *Jama* 2007; 297: 77-86.

Jensen, J et al. Fall and injury prevention in older people living in residential care facilities. A cluster randomized trial. *Ann Intern Med.* 2002; 136(10):733-41

Järvinen T, Sievänen H, Khan K M. Shifting the focus in fracture prevention from osteoporosis to falls. *BMJ.* 2008;336:124-126.

Kallin, K et al. Why the elderly fall in residential care facilities, and suggested remedies. J Fam Pract 2004; 53:41-52.

Lord, S. et al. Falls in older people: risk factors and strategies for prevention. 2nd ed. Cambridge 2007. Cambridge University Press.

Oliver, D. et al. (2007) Strategies to prevent falls and fractures in hospitals and care homes and effect of cognitive impairment: systematic review and meta analyses. BMJ 2007; Jan 13;334(7584):82

<http://www.cdc.gov/ncipc/preventingfalls/>

Downton index kan laddas ner från:

www.sfam.se/SFAMQFallriskindex.pdf.pdf

FaR (fysisk aktivitet på recept) kan laddas ner från www.fyss.se

http://www.fhi.se/templates/Page_____10016.aspx

www.profane.eu.org

<http://www.socialstyrelsen.se/Amnesord/aldre/matuppdraget/index.htm>

<http://www.vardalinstitutet.net/documentarchive/1168/1575/3619/3837/6981.pdf?objectId=10727>